

Jac. Vlaar: Mijn beide zoons moeten onder moeders rokken vandaan (1997)

Sieth Delhaas

de Bazuin, 14 november 1997

In deze derde aflevering Jac. Vlaar (50), gehuwd, drie kinderen, pastoraal werker, actief in het mannenpastoraat, sinds vandaag voorzitter van de Federatie Verenigingen van Pastoraal-Werkenden Nederland.

“Het stond me niet tegen om vijftig te worden. Tegelijkertijd weet ik dat ik geen honderd kansen meer krijg. Van de dingen die ik graag wil in mijn leven moet ik zo stillletjes aan werk gaan maken. Misschien zal ik in mijn werk nog een keer een sprong maken, maar dan heb je het wel gehad. Het stadspastoraat is gericht op mensen die het in de kerken niet vinden en bezig willen zijn met de vragen van zin en onzin van het leven. Dat pastoraat hangt samen met het mannenpastoraat en mijn eigen zoeken en vinden.

Op deze plek komen voor het merendeel vrouwen, maar hoe spreek je mannen aan? Mannen hebben andere behoeften en beelden. Ik neem niet alleen aan de buitenkant waar dat vrouwen zeer uitdrukkelijk aanwezig zijn overal, dominant soms, maar ik voel het zelf ook zo. Prima, maar ik vind het jammer als niet ook mannen samen bezig zijn. Zo hebben wij dat mannenwerk een beetje gepusht. Het denken in verschillen in seksen in het pastoraat is al een hele verandering.

Ik ben luier geworden al ben ik best nog energiek. De drang om dingen te doen is er niet meer zo sterk. Ik zie ook mijn kinderen achter me aan komen en die zijn heel toekomstgericht bezig. De scheidslijn komt meer in zicht; dat je moet doorschuiven als generatie; dat je de eerste generatie bent en ook die wijsheid hebt. Ik kan meer in het moment van hier en nu zijn.

Relatie met de kinderen

De relatie met de kinderen verandert met sprongen omdat de oudste nu naar de universiteit is gegaan en de jongste naar het voortgezet onderwijs. Het is ook een tijd om ze op een andere manier aan te spreken. Ze helpen me daar een handje bij door eens tegen me te zeggen: ‘niet zo zeuren’, of ‘ik regel het zelf wel’.

Ik heb sterk gehangen aan de betekenis van de relatie met mijn partner en misschien heb ik haar daarin gezien als de wederhelft die in mijn leven participeert, een deel daarvan is. Nu zeg ik meer: ik heb mijn leven en jij het jouwe. Dat raakt elkaar een heel stuk, maar straks kom ik tussen zes plankjes en dan heb ik mijn verantwoordelijkheid en jij de jouwe.

Aan die verandering in denken heeft de mannenbeweging zeker meegewerkt, vooral voor het nemen van verantwoordelijkheid. Vroeger kon ik wel eens dingen laten omdat er voor werd gezorgd. Nu wil ik er zelf meer bij zijn. Ook voor de gewone dagelijkse dingen waar aandacht en zorg voor nodig is. Neem de kinderen. Enerzijds is het luiheid om te zeggen: daar zorgt zij wel voor. Anderzijds vind ik het jammer dat ik daar dan niet bij betrokken ben. Ik wil in elk geval met mijn beide zoons extra optrekken. Die moeten, zo noem ik het maar, onder moeders rokken vandaan. Die hebben een andere identificatie nodig anders hebben ze geen zin om man te worden en blijven ze eeuwig jongen. Een identificatiefiguur kan een jongen alleen vinden bij een man. Je wordt geboren uit een vrouw, gevoed door een vrouw en dan denk ik: waar komt het moment dat je je eigenheid als man vindt? Rond dat op kamers gaan en studeren van de oudste en wat daar voor geregeld moet worden zeg ik: hier ben ik. Het heeft ook iets van een stukje van de taak opeisen. Het gaat om de plek die je pakt, waar je voor gaat staan.

Tot je recht komen

In de, voor mij belangrijke, waarde eraan mee te willen werken dat mensen een beetje tot hun recht komen, zit ook mijn eigen verlangen een beetje tot mijn recht te kunnen komen. Naarmate je ouder wordt, zie je dat waar je dacht goede dingen te doen je ook schade aanricht, vuile handen maakt. Als ik spreek over het werken met mannen hangen daar ook waarden mee samen dat je de oren gewassen krijgt door vrouwen die een vinger op de zere plek leggen.

Het geloof zingt op alle mogelijke manieren mee. Ik ben wel af van het idee dat er voor iedereen een harmonische situatie kan ontstaan; van een heilig geloof dat alles goed zal komen. De diepe overtuiging heb ik nog wel, maar het is minder vanzelfsprekend. Ik weet ook dat het voor bepaalde mensen niet zo is, althans niet zichtbaar. God is niet altijd meer vanzelfsprekend in mijn leven aanwezig. Het is meer dat je op momenten zelf deelt in het heilige. Wat ons wordt aangereikt in zo'n Celestijnse Belofte is niet gering. Daarin proef ik, zonder die grote woorden er op te plakken, dat er iets is van raken aan het heilige en dat het heilige in jezelf aangeraakt wordt.

Voor de toekomst hoop ik wat aan mezelf te kunnen schaven, aan dingen waar ik nog last van heb en die ik op z'n plek wil krijgen, waar ik rust bij wil vinden in mezelf. Mijn kinderen moeten voorlopig op me kunnen rekenen. Bij opa worden kan ik me een heleboel voorstellen.”